

Merekeskkonna programm

Maarja Küttä
projektikoordinaator

Keskkonnaprogramm

- atmosfääriõhu kaitse programm
- ringmajanduse programm
- veemajanduse programm
- **merekeskkonna programm**
- kalanduse programm
- metsanduse programm
- looduskaitse programm
- keskkonnateadlikkuse programm

Õiguslik alus

- Keskkonnaministri 31.01.2020 määrus nr 10 „Keskkonnaprogrammi toetuse andmise kord ja tingimused“
- **§ 26 Merekeskkonna programmi eesmärk, alamprogrammid ja toetatavad tegevused**
- Määrus on kehtestatud keskkonnatasude seaduse § 59 lõike 4 alusel.
- Info KIKi kodulehel:
<https://kik.ee/et/toetatav-tegevus/merekeskkonna-programm-0>

Merekeskkonna programmi toetatavad tegevused

Eesti mereala hea keskkonnaseisundi saavutamiseks ja säilitamiseks toetatakse:

1) Rakendatavad meetmed

- Rakendatavatest meetmetest toetatakse merestrateegia meetmekava meetmeid ja nendes ette nähtud tegevusi.
- Tegevusi mere ökosüsteemi teenuste tõhusaks ja kestlikuks kasutamiseks (merekeskkonnast saadavad hüved)

<https://www.envir.ee/et/eesmargid-tegevused/merekeskkonna-kaitse/merestrategiea>

Meetme nr	MSRD HKS tunnus	Eesti merestrategia meetmekava 2016-2020 uued meetmed
1	D1 (D4, D6)	Merekaitsealade võrgustiku loomine Eesti majandusvööndis
2	D1 (D5)	Vesiviljeluse piirkondlike kavade koostamine võimaliku keskkonnasurve ohjamiseks
3	D2	Võõrliikide alase teadlikkuse suurendamine nende leviku ohjamiseks
4	D2	Rahvusvahelise ballastvee konventsiooni (BWMC) ratifitseerimine, rakendamine ja osalemine piirkondlikus teabesüsteemis
5	D3, D1	Piirkondlike kalapüügi-piirangute väljatöötamine ja töõnduskalade piirmõõtude kaasajastamine
6*	D3, D2	Väheväärtusliku kala realiseerimise soodustamine
7	D3	Püügikoormuse kohandamine hea keskkonnaseisundi tingimustele vastavaks
8	D3, D10	Püügiandmetest teavitamise elektroonilise süsteemi rakendamine kalapüügi paremaks kontrollimiseks ja püügivahendite hülgamise välistamiseks.
9	D5	Veeldatud maagaasi (LNG) laevakütusena kasutamise valmisoleku loomine
10	D5, D8, D10	Otse merre juhitava sademeveekanaliseerimise ja puhastussüsteemide korrastamine, et ohjata sademeveega toitainete, ohtlike ainete ja prügi sissekannet merre
11	D8	Merereostustõrje võimekuse tõhustamine keskkonnahädaolukordadele reageerimiseks merel
12	D8	Merel punkerdamisega kaasnevate keskkonnariskide ohjamine
13	D10	Sadamates mereprügi, sh hüljatud kalapüügivahendite, vastuvõtmise korraldamise analüüs ja tegevuskava väljatöötamine
14	D10	Mereprügi probleemi teavitamine ja plastpakendite merre sattumise ennetamine
15	D10	Rannapiirkonna kohalike omavalitsuste tegevuskavade koostamine ja rakendamine mereprügi vähendamiseks ja vältimiseks
16	D11	Impulsshelide registri loomine

https://www.envir.ee/sites/default/files/meetmekava_032017_f.pdf

Meetme täisnimetus	14. Mereprügi probleemi teavitamine ja plastpakendite merre sattumise ennetamine
Lühend	Mereprügiga seotud teavitus- ja ennetustegevus
Meetme eesmärk (probleemi teadvustamine)	Meetme eesmärk on ühiskonda teavitada mereprügi ja mere prügistamisega seotud probleemidest ning keskkonnariskidest, et ennetada prügi merre sattumist. Mere üheks oluliseks allikaks on rannaaladel toimuv inimtegevus. Mereprügi hulgas on peamiselt plast ja plastist pakendijäätmed, sh joogipudelid ja kilekotid. Keskkonnahariduslike ürituste kaudu tuleks tõsta inimeste teadlikkust. Koostööd on vaja teha erinevate osapooltega, et leida parimad lahendused prügi merre sattumise ennetamisel, tegeledes samal ajal mereprügi ohtlikkust kirjeldava teavitustööga.
Sihid, mille saavutamisele meede kaasa aitab	10.1. Mere- ja rannikukeskkonna prügi kahjulikkus Rannaprügi: Mereprügi koguse vähendamine kümne kõige tavalisema randadest leitud prügiliigi osas (baasaasta 2016) Mikroprügi: Veesamba, merepõhja ja rannaala mereprügi koguseid iseloomustab langev trend. (Baasaasta 2016) Merepõhjas esineva mereprügi koguseid iseloomustab langev trend (baasaasta 2016) 10.2. Mereprügist põhjustatud kõrvalekalded mereelustiku seisundis ja elupaiga kvaliteedis on ebaolulised
Oluline survetegur, mida meede mõjutab	3.2. Mereprügi
Meetme kirjeldus (vajalikud tegevused)	Tegevused: 1. Mereprügiga seotud teabekampaaniate (reklaamid, plakatid) korraldamine; 2. Mereprügiga seotud keskkonnahariduslike ürituste korraldamine. 3. Mere prügistamise teemaliste koolituskavade koostamine ja koolitusmaterjalide valmistamine, sh nende lülitamiseks jäätmekäitluse koolitusprogrammidesse; 4. Erinevate seotud osapoolte vahelise koostöö edendamine. 5. Tegevused õhukeste kilekottide tarbimise vähendamiseks, mis selguvad 2016. aastal, kui Eesti võtab üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) nr 2015/720 plastkottide vähendamise kohta.

Merekeskkonna programmi toetatavad tegevused

2) Uuringud ja arendustööd

- Mere seisundi hindamine, selleks vajalike andmete kogumine ja metoodika arendamine
- Mere kasutamise hindamine selleks vajalike andmete kogumine ja metoodika arendamine
- Mere kaitset ja kestliku kasutamist võimaldava innovaatilise tehnoloogia arendamine

Merekeskkonna programmi toetatavad tegevused

3) Kaasfinantseerimisprojektid

Pearahastaja on mõni teine Euroopa Liidu või siseriiklik fond (KIKi toetus jääb alla 50% eelarvest).

Rahastatud projektid

<https://kik.ee/et/rahastatud-projektid>

- Sadamates mereprügi vastuvõtmise korraldamiseks tegevuskava koostamine
- Eesti rannikumere põhjaelustikus leiduva mikroplasti kogused ja keemiline koostis
- Mereprügi seire avameres
- Sadama naftareostuse varajase avastamise süsteemi piirkonna laiendamine ja poomide hankimine reostustõrjeplaani täitmiseks
- Vabatahtlike kaasamise võimekuse kasvatamine reostustõrjes ja eluslooduse päästes

Taotleja

Toetust võivad taotleda:

- kohaliku omavalitsuse üksused
- äriühingud
- mittetulundusühingud
- sihtasutused
- avalik-õiguslikud juriidilised isikud

Omafinantseeringu nõuded

- Avalik-õiguslikel juriidilistel isikutel (v.a riigiasutused) peab omafinantseering olema vähemalt 20%.
- Ettevõtjatel peab olema omafinantseering vähemalt 50% (riigiabi info <https://www.rahandusministeerium.ee/et/riigiabi>)
- Sihtasutustel ja mittetulundusühingutel on kohustuslik omafinantseering vähemalt 10%

Omafinantseering peab olema rahaline ja tasatud enne SA KIK tehtavat lõppmakset.

Toetatavad kulud

Keskkonnaprogrammi toetuse abikõlblikkuse periood algab taotlusvoorude väljakuulutamise ja lõpeb 24 kuu möödumisel rahastamisotsuse tegemisest.

- Sisseostetud teenused
- Sisseostetud asjad

Taotluse juurde tuleb esitada 1 hinnapakumuse. Kui hinnad on kättesaadavad internetist, siis võib ka sellele viidata. Kallimate asjade/teenuste puhul soovituslik hinnapakumuse võtta.

Toetatavad kulud

- Töötasukulu
- Projektijuhtimise kulu on abikõlblik maksimaalselt 10% ulatuses projekti abikõlblikest kuludest.
- Lähetuskulu (sõidukulu, majutuskulu, päevaraha)
- Mootorsõiduki kasutamise kulu
- Sõiduauto kasutamise kulu abikõlblikkuse ülemmäär on 0,3 €/km. Eriotstarbelise mootorsõiduki kasutamise kulu on abikõlblik mõistlikus suuruses asjakohase metoodika järgi.
- Üldkulu on abikõlblik maksimaalselt 5% ulatuses projekti abikõlblikest kuludest. Toetatavates teadus- ja arendustegevuse projektides on üldkulu määraks maksimaalselt 15% abikõlblikest tööjõukuludest.

Mittetoetatavad kulud

KIK ei aktsepteeri toetusest ega kohustusliku omaosaluse sees järgmisi kulusid:

- Kui projekti sisuks on ainult asjade ostmine, ei ole projektijuhtimise ja üldkulu abikõlblik;
- Maa ja kinnisvara ost;
- Projekti finantskulu (intressikulu, lepingutasu, tehingukulu, ülekandetasu, valuutavahetustasu, valuutavahetuskahjum, pangakulu ja muud sellised kulud);
- Taotluse ettevalmistamise kulu (näiteks tehnoloogilised ja eelprojektid, detailplaneeringud, tasuvusuuringud, arengukavad, keskkonnamõjude hindamine).

Mittetoetatavad kulud

KIK ei aktsepteeri toetusest ega kohustusliku omaosaluse sees järgmisi kulusid:

- Rahatrahv, rahaline karistus, kohustuse mittetäitmisel makstav leppetrahv ja viivis;
- Juriidiliste teenuste kulu, sealhulgas notari- ja advokaaditasud ja kohtukulud;
- Mitterahaline kulu, sealhulgas vara amortisatsioon;
- Kindlustusmaksed, välja arvatud reisikindlustusmaksed seoses lähetusega;
- Palgale lisaks makstav toetus või lisahüve, mis ei ole käsitatav palgana seaduse tähenduses;
- Organisatsiooni juhtimiskulu.

Taotluse kohustuslikud lisad

- Tõend maa, ehitise, vara või seadmete omandi või valduse kohta,
- Keskkonnaameti nõusolek kui taotleja viib töid läbi tema poolt hallataval objektil või kaitsealal.
- Kinnituskiri käibemaksukohustusluse staatuse ja mitte tagasi küsimise kohta,
- Koopia hinnapakkumusest
- Põhirahastaja rahastamise tingimused kui taotletakse KIKist kaasrahastamist.
- Põhirahastajale esitatud taotluse koopia koos eelarvega, kui taotletakse KIKist kaasrahastamist.

- Projektijuhi CV (lisada kui taotleja on ise tööde teostaja, ei ole nõutud riigiasutuste puhul).
- Seletuskiri ja kalkulatsioon eelarves olevate kulude ja ühikhindade selgituseks koos viidetega hindade kujunemise alusele
- Uuringu lähteülesanne- kuidas ja kelle poolt uuring läbi viiakse, varasem tegevus, tegevuskava, jätkutegevused.
- Uuringu, tegevuskava, teadustöö tulemuse eeldatava kasutaja kinnitus selle kohta, et projekti planeeritavate tulemuste järele on tegelik sisuline vajadus ning uuringus, tegevuskavas, teadustöös planeeritavad tegevused on selleks kohased. Kohustuslik lisada kui uuringu läbi viija on ise toetuse taotlejaks (välja arvatud kui uuring on kavandatud Eesti merestrategia meetmekavas). Kinnituse peab andma juriidiline isik, kes ei ole uuringu läbiviimisega seotud

- Seirataivate andmete edasise kasutaja kinnituskiri seire vajalikkuse kohta, kui taotletakse toetust seire läbiviimiseks (va kui taotletakse toetust Merestrategia seireprogrammis "Eesti mereala seire ja andmekogumise programm perioodiks 2021- 2026" toodud tegevuste kohta.

Seireprogramm leitav

https://www.envir.ee/sites/default/files/mereala_seireprogramm_2021_2026.pdf

- Varasem metoodika, mida plaanitakse arendada, kui taotletakse toetust mere seisundi hindamise või mere kasutamise hindamise metoodika arendamiseks.
- Arenduse tehniline lühiülevaade, kui taotletakse toetust mere kestliku kasutamise innovaatilise tehnoloogia arendamiseks.

Hindamiskriteeriumid

Taotluste hindamiskriteeriumid ja nende hindamise osakaal on järgmine:

- 1) projekti vajalikkus (30% maksimaalsest koondhindest)
- 2) projekti teostatavus (30% maksimaalsest koondhindest)
- 3) projekti jätkusuutlikkus (10% maksimaalsest koondhindest)
- 4) projekti keskkonnakaitse mõju (30% maksimaalsest koondhindest)

Projekti elluviimisest

- Peale rahastamisotsuse saamist (juuni 2021) tekib taotlejal toetuse saamise õigus peale sihtfinantseerimise lepingu (SFL) sõlmimist. SFL tuleb KIK-ile esitada 6 kuu jooksul peale otsuse tegemisest.
- Eraõiguslikud juriidilised isikud (olenemata, kas on riigihangete seaduse mõistes hankija või mitte) peavad hanke, mille eeldatav maksumus ilma käibemaksuta on üle 10 000 euro, tegema elektrooniliselt riigihangete registris. Kui hanke eeldatav maksumus ilma käibemaksuta on 5000–10 000 eurot, peab toetuse saaja esitama SA-le KIK vähemalt kolm digitaalselt allkirjastatud hinnapakumust eri pakkujatelt.
- Avaliku sektori hankijad teostavad hanked vastavalt riigihangete seadusele ja hankekorrale.

2021.aasta I taotlusvoorude algus: **11.01.2021**

2021. aasta I taotlusvoorude lõpp: **01.03.2021**

Voorude eelarve on 600 000 eurot.

Taotlusi saab esitada infosüsteemis KIKAS

<https://kikas.kik.ee/>

Tänan ja edu taotlemisel!

Maarja Küttä
maarja.kytta@kik.ee
tel: 627 4322

www.kik.ee